

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-11-27
Besvaras senast
2025-12-11

Till sjukvårdsminister Elisabet Lann (KD)

2025/26:197 Statens ansvar för primärvården

Redan inför 2023 stod det klart att svensk sjukvård var på väg mot en allt svårare situation om inte politiken tog sitt ansvar. Inför 2024 gick landets regioner samfällt ut och varnade för att läget skulle förvärras ytterligare. I dag ser vi resultatet: oacceptabelt långa vårdköer och vårdpersonal som går på knäna medan SD-regeringen fortsätter att blunda för varningssignalerna.

Den sjukvårdskris vi nu upplever är inte en slump, utan en direkt följd av att Sverigedemokraterna och regeringen, budget efter budget, har valt att underfinansiera välfärden. Det drabbar patienterna som tvingas vänta längre på vård och personalen som redan arbetar under extrem press. På sikt urholkas möjligheterna att rekrytera och behålla kompetent personal. Nedskärningarna försämrar arbetsmiljön, försvagar yrkets attraktivitet och förlänger därmed krisen – samtidigt som de försvårar återhämtningen.

I Region Gävleborg har den allmänna krisen djupnat ytterligare. Styret SD, M, KD och Sjukvårdspartiet har beslutat om att genomföra ett systemskifte i primärvården. Stegvis avser man att bolagisera hälsocentralerna för att i nästa steg privatisera verksamheten. Nu är bolagiseringen genomförd. Så långt har ingen annan region gått. Och resultatet förskräcker.

Kostnaderna för administration bedöms öka med omkring 115 miljoner kronor per år i det nya vårdbolaget, inte minst på grund av ökade momskostnader. Själva genomförandet av bolagiseringen har redan spräckt budgeten med 150 procent. Verksamhetsövergången från förvaltning till bolag har resulterat i en katastrof för Sandvikens kommun. Samtliga åtta allmänspecialister har valt att inte ta erbjudandet om övergång. I och med att samtliga tillsvidareanställda läkare lämnar Sandvikens båda hälsocentraler försvinner även möjligheten att genomföra AT-tjänstgöring i Sandviken. Detta innebär att mellan 12 och 16 färre AT-läkare per år kan utbildas i länet.

Konsekvensen är att inte bara primärvården i Sandviken påverkas, utan att hela sjukvårdens kompetensförsörjning i Gävleborg försämras. AT-läkare utgör en central del av återväxten inom hela hälso- och sjukvårdssystemet, och brist på AT-platser får direkta följd effekter för specialistförsörjningen i både primärvård och sjukhusvård.

Bolagisering har fragmenterat vården genom att viss primärvårdsverksamhet

lagts i bolaget medan annan primärvårdsverksamhet är kvar i förvaltningsdrift. Socialchefsnätverket Gävleborg (socialchefer i länets samtliga kommuner) har påtalat risker med vårdbolaget, bland annat farhågor för att gemensamma utvecklingsarbeten avstannar på grund av bolagiseringen.

Mot bakgrund av den beskrivna utvecklingen vill jag ställa följande fråga till sjukvårdsminister Elisabet Lann:

Anser ministern att det är förenligt med de nationella målen om en jämlik och sammanhållen vård att regioner – som Gävleborg – bolagiserar och i praktiken påbörjar privatisering av primärvården, trots risk för ökade administrativa kostnader, risk för försämrad kompetensförsörjning och risk för fragmentering av vårdsystemet, och vilka åtgärder avser ministern att vidta för att motverka denna utveckling?

.....

Sanna Backeskog (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch